

Vec C-343/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

30. apríl 2019

Vnútroštátny súd:

Landesgericht Klagenfurt

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

17. apríl 2019

Navrhovateľ alebo inak označený účastník konania:

Verein für Konsumenteninformation

Žalovaná:

Volkswagen AG

PRACOVNÝ DOKUMENT

PRÁVNA VEC:

Žalujúca strana

[*omissis*]

Verein für Konsumenteninformation (Združenie pre informovanie spotrebiteľov)

[*omissis*]

1060 Viedeň

[*omissis*]

Žalovaná strana

[*omissis*]

Volkswagen AG [*omissis*]

38440 Wolfsburg

[*omissis*]

Nemecko

[*omissis*]

v ktorej sa vedie konanie o:

zaplatenie sumy 3 611 806 eur s príslušenstvom (samostatný návrh – všeobecné sporové konanie)

1. Súdnemu dvoru Európskej únie sa v súlade s článkom 267 ZFEÚ predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke:

Má sa článok 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach vykladať v tom zmysle, že v prípade okolností, o aké ide v konaní vo veci samej, možno za „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“, považovať miesto v členskom štáte, kde vznikla škoda, ak takáto škoda spočíva výlučne vo finančnej ujme, ktorá bezprostredne vyplynula z protiprávneho konania, ku ktorému došlo v inom členskom štáte?

2. Konanie vo veci 21 Cg 74/18v vedené pred Landesgericht Klagenfurt (Krajinský súd Klagenfurt, Rakúsko) sa prerušuje do skončenia prejudiciálneho konania vedeného pred Súdny dvorom Európskej únie [*omissis*].

Odôvodnenie:

I. Skutkový stav:

Žalujúca strana (ďalej len „žalobkyňa“) je verejnoprospešnou spotrebiteľskou organizáciou s právnou formou združenia založeného podľa rakúskeho Vereinsgesetz (zákon o združeniach) so sídlom vo Viedni, Rakúsku. K úlohám žalobkyne upraveným v stanovách patrí uplatňovanie občianskoprávných nárokov spotrebiteľov, ktoré na ňu postúpili na účely vedenia súdneho konania. Vo veci 21 Cg 74/18v prejednávanej pred Landesgericht Klagenfurt (Krajinský súd Klagenfurt) si žalobkyňa voči žalovanej uplatňuje (na ňu postúpené) nároky na náhradu škody v mene 574 nadobúdateľov motorových vozidiel a žiada o určenie zodpovednosti žalovanej za doposiaľ nevyčísliteľné škody spôsobené zabudovaním motora, ktorý odporuje predpisom práva Únie, do nadobudnutých motorových vozidiel.

Žalovaná strana (ďalej len „žalovaná“) je výrobcom motorových vozidiel a má právnou formu akciovej spoločnosti založenej podľa nemeckého práva so sídlom vo Wolfsburgu, Nemecko. Žalovaná strana je zapísaná v obchodnom registri vedenom Amtsgericht Braunschweig (Okresný súd Braunschweig, Nemecko) pod č. HRB 100484.

II. Návrhy a tvrdenia strán sporu:

Žalobkyňa sa voči žalovanej domáha zaplata sumy 3 611 806 eur s príslušenstvom a žiada o určenie zodpovednosti žalovanej za všetky škody, ktoré ešte nemožno vyčísliť a/alebo ktoré ešte vzniknú v budúcnosti.

Svoju požiadavku na zaplata odvodzuje z nárokov na náhradu škody vyplývajúcej z mimozmluvnej a kvázi deliktuálnej zodpovednosti a tvrdí, že všetci spotrebiteľia uvedení v žalobe nadobudli v Rakúsku ešte pred verejným oznámením o manipulácii s výfukovými plynmi spoločnosťou VW, ku ktorému došlo 18. septembra 2015, od obchodných predajcov automobilov alebo od súkromných predajcov (ojazdené) automobily, ktoré boli vybavené motorom (EA 189) vyvinutým žalovanou. Tieto motory sú vybavené zakázanými rušiacimi zariadeniami v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 z 20. júna 2007. Zabudovaný manipulačný softvér spôsobil, že na skúšobnom zariadení sa vylúčili „čisté výfukové plyny“, t. j. výfukové plyny, ktoré spĺňali stanovené limitné hodnoty, pričom počas skutočnej prevádzky automobilov, teda na ceste, sa v skutočnosti do ovzdušia uvoľnilo také množstvo škodlivých plynov, ktoré mnohonásobne prevyšovalo predpísané limitné hodnoty.

Len vďaka takýmto manipulačným softvérom mohla žalovaná pre motor EA 189 získať európske typové schválenie. Ustanovenia uvedeného nariadenia majú individuálnu ochrannú povahu, pretože pre motorové vozidlá, ktoré žalovaná uviedla na trh, musí byť vydané aj osvedčenie o zhode podľa nariadenia

Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013 z 15. januára 2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj- alebo trojkolesových a štvorkolesových vozidiel, ktoré sa odovzdá aj kupujúcemu.

Škoda majiteľov automobilov spočíva v tom, že ak by vedeli o údajnej manipulácii, automobily by nenadobudli vôbec alebo prinajmenšom za kúpnu cenu nižšiu o 30%. Predmetné automobily boli od začiatku chybné a preto mali v zmysle tvrdení žalobkyne a presvedčenia majiteľov automobilov omnoho nižšiu hodnotu. Trhová hodnota a teda aj kúpna cena manipulovaného vozidla boli omnoho nižšie ako skutočne zaplatená kúpna cena. Cenový rozdiel predstavuje škodu vyplývajúcu zo straty dôvery, za ktorú možno poskytnúť náhradu. Subsidiárne odôvodňuje žalobkyňa svoje nároky tým, že hodnota manipulovaného automobilu je na trhu s automobilmi a ojazdenými automobilmi v porovnaní s nemanipulovaným automobilom omnoho nižšia.

V súvislosti s určujúcim návrhom sa má podľa žalobkyne vychádzať z predpokladu, že škoda na strane majiteľov automobilov sa v dôsledku zvýšenej spotreby paliva, menšieho počtu najazdených kilometrov a horších motorových vlastností a/alebo väčšieho opotrebovania ešte zvýšila. Okrem toho sa musí počítať s ďalším poklesom trhovej hodnoty automobilov poznačených údajnou manipuláciou. Okrem toho hrozili aj iné nevýhody, ako napríklad zákaz vjazdu pre dotknuté automobily alebo vyradenie z evidencie. Takéto škody ešte nemožno vyčíslieť, resp. ešte nevznikli.

Na účely určenia medzinárodnej právomoci súdu rozhodujúceho vo veci vychádza žalobkyňa z článku 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie o súdnej právomoci z roku 2012“). K uzavretiu kúpnej zmluvy, zaplateniu kúpnej ceny a odovzdaniu alebo dodaniu automobilov došlo v územnej pôsobnosti súdu, ktorému bola predložená žaloba. V prejednávanej veci nejde len o následnú škodu, ale o pôvodnú škodu, ktorá zakladá právomoc súdu. Takáto škoda v podobe majetkovej ujmy na strane spotrebiteľa vznikla najskôr v okamihu kúpy alebo odovzdania automobilov v mieste odovzdania, a teda v rámci územnej pôsobnosti súdu, ktorému bola predložená žaloba. Na tomto mieste po prvýkrát došlo k úkonu zakladajúcemu mimozmluvnú zodpovednosť žalovanej a k priamemu poškodeniu spotrebiteľov.

Žalovaná navrhuje žalobné nároky zamietnuť a spochybňuje medzinárodnú právomoc súdu konajúceho vo veci podľa článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012.

III. Predchádzajúce konanie:

Vnútroštátny súd doručil žalobu žalovanej a vyzval ju, aby predložila svoje vyjadrenie k žalobe. Žalovaná následne vzniesla námietku medzinárodnej nepríslušnosti, o ktorej musí teraz vnútroštátny súd rozhodnúť.

Právne posúdenie

IV. Základné ustanovenia práva Únie

Relevantné ustanovenia nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012 znejú:

„... KAPITOLA II

PRÁVOMOC

ODDIEL 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 4

1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

...

ODDIEL 2

Osobitná právomoc

Článok 7

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte:

... 2. o veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok;...”

V. O prejudiciálnej otázke:

Podľa článku 66 ods. 1 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012 sa toto nariadenie uplatňuje na konania začaté od 10. januára 2015. Žalobkyňa podala žalobu na Landesgericht Klagenfurt (Krajinský súd Klagenfurt) 6. septembra 2018 a preto sa na prebiehajúce konanie uplatnia ustanovenia nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012.

V konaní vo veci Bier/Mines de Potasse d'Alsace (rozsudok Súdneho dvora z 30. novembra 1976, 21/76, Bier/Mines de Potasse d'Alsace,) Súdny dvor rozhodol, že právomoc súdu vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti podľa článku 5 ods. 3 nariadenia o súdnej právomoci č. 44/2001 (teraz článok 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012) možno založiť podľa výberu

žalobcu jednak v mieste, kde došlo k skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a jednak v mieste vzniku škody.

Miestom, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, je miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá odôvodňuje vznik nároku na náhradu škody, teda každé miesto, kde sa sčasti alebo v celom rozsahu uskutočnil úkon patriaci do pôsobnosti článku 5 ods. 3 nariadenia o súdnej právomoci, resp. miesto, kde sa skončil priebeh skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody. **Za miesto vzniku škody** sa považuje miesto, kde sa na ujmu dotknutej osoby prejavili škodlivé následky udalosti zakladajúcej zodpovednosť. V prípade majetkovej škody vyplývajúcej z mimozmluvnej zodpovednosti sa za miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, považuje aj také miesto, kde došlo k zmenšeniu majetku, pričom na účely založenia právomoci sa prihliada na miesto, v ktorom vznikla škoda prvýkrát, nie však na miesto, kde vznikli prípadné následné škody.

Podľa judikatúry Súdneho dvora možno pojem miesto vzniku škody vykladať len v tom zmysle, že „*označuje miesto, v ktorom z udalosti zakladajúcej zodpovednosť vyplynula pre priamo dotknutú osobu škoda*“ (rozsudok Súdneho dvora z 11. januára 1990, C-220/88, *Dunmez France SA/Hessische Landesbank*, bod 20). V tom istom rozhodnutí, a v mnohých ďalších, Súdny dvor navyše objasnil, že právomoc súdu vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla pre určovanie právomoci súdov štátu, v ktorom má žalovaný svoje bydlisko. Takéto osobitné právomoci sú založené na domnienke, že medzi sporom a inými súdmi, ako sú súdne orgány štátu, v ktorom má žalovaný svoje bydlisko, existuje obzvlášť úzky vzťah, ktorý z nadradených dôvodov riadneho výkonu spravodlivosti a hospodárneho vedenia konania odôvodňuje priznanie právomoci týmto súdom. Jedným z cieľov nariadenia o súdnej právomoci je predchádzať vyššiemu počtu príslušných súdov, ktorý je spojený so zvýšením rizika nezlučiteľnosti rozhodnutí (rozsudok Súdneho dvora z 11. januára 1990, C-220/88, *Dunmez France SA/Hessische Landesbank*, body 17 a 18).

V konaní vo veci *Antonio Marinari/Llodys Bank plc a Zubaidi Trading Company* Súdny dvor zdôraznil, že právomoc súdu vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti podľa ustanovení nariadenia o súdnej právomoci nemožno vykladať natoľko rozširujúcim spôsobom, že zahŕňa akékoľvek miesto, v ktorom sa mohli prejavíť negatívne následky skutočnosti, ktorá bola príčinou škody, ktorá v skutočnosti vznikla na inom mieste. Slovné spojenie „*miesto, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok [na náhradu škody]*“, preto nemožno vykladať v tom zmysle, že zahŕňa miesto, kde poškodenému údajne vznikla majetková škoda, ktorá vyplynula z pôvodnej škody, ktorá mu vznikla a ktorú utrpel v inom členskom štáte (rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 1995, C-364/93 *Antonio Marinari/Llodys Bank plc a Zubaidi Trading Company*, body 14 a 15).

Z citovanej judikatúry vnútroštátny súd vyvodzuje, že právomoc súdu vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti majú právo využiť len priamo poškodené osoby, ak si uplatňujú pôvodnú škodu a nielen následné škody.

Žalobkyňa v konkrétnom prípade tvrdí, že v prípade nárokov, ktoré si uplatňuje, ide o pôvodné škody, ktoré vznikli majiteľom automobilov v mieste odovzdania z dôvodu kúpy a odovzdania automobilov so zníženou hodnotou. Až táto udalosť zakladá mimozmluvnú zodpovednosť za správanie žalovanej a priamo poškodzuje spotrebiteľov.

Podľa súdu však pôvodnú škodu predstavuje údajný manipulačný softvér, ktorý bol v zmysle tvrdení žalobkyne zabudovaný do motora EA 189, pretože takýmto spôsobom došlo k zabudovaniu motora, ktorý odporuje nariadeniu ES č. 715/2007, a teda automobil bol postihnutý vadami, ktoré (následne) viedli k poklesu hodnoty automobilu. Škoda vyplývajúca z poklesu hodnoty automobilu, na ktorú sa žalujúca strana odvoláva, je podľa názoru rozhodujúceho súdu následnou škodou, ktorá vyplynula z vecných väd vozidla.

Základ žaloby tvoria nároky kupujúcich, ktorí nadobudli automobily buď od obchodníkov s automobilmi, alebo od súkromných predávajúcich ako nové alebo ojazdené automobily. Ak by sa postupovalo v súlade s tvrdeniami žalobkyne, podľa ktorých sa za škodu považuje už samotné nadobudnutie automobilov, a teda automobily ako také, je podľa vnútroštátneho súdu otázne, či údajná pôvodná škoda v zmysle tvrdení žalobkyne nemusela vzniknúť už prvému nadobúdateľovi, v tomto prípade zmluvnému obchodníkovi, resp. generálnemu dovozcovi motorových vozidiel. Ak by sa prijal predpoklad o vzniku pôvodnej škody prvému nadobúdateľovi, museli by sa všetky škody, ktoré vznikli ďalším nadobúdateľom, považovať v každom prípade len za obyčajné následné škody.

Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci *Marinari* totiž pojem „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“, nemožno vykladať v tom zmysle, že zahŕňa aj miesto, kde poškodený tvrdil, že mu vznikla majetková škoda v dôsledku pôvodnej škody, ktorá mu vznikla v inom členskom štáte. Len samotné následné škody by preto nebolo možné považovať za rozhodnú skutočnosť pre založenie právomoci.

Prejednávané skutkové okolnosti sa však líšia od prípadu *Marinari* tým, že v tomto konaní vznikla samotnému žalobcovi pôvodná škoda v členskom štáte a žalobca si chcel dodatočne uplatniť aj následné škody, ktoré mu údajne vznikli v inom členskom štáte. Argumentácia žalobkyne v prejednávanom prípade je však zameraná na to, že majitelia automobilov až do okamihu nadobudnutia a odovzdania automobilov nemohli pred uverejnením oznámenia o údajnej manipulácii utrpieť žiadnu škodu, a teda na rozdiel od prípadu *Marinari*, ani žiadnu pôvodnú škodu.

Okrem otázky týkajúcej sa pôvodnej škody a následných škôd však podľa názoru vnútroštátneho súdu vzniká aj ďalšia otázka o tom, či majetková škoda

vyplývajúca z mimozmluvnej zodpovednosť môže zakladať právomoc podľa článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012.

K otázke miesta vzniku škody výlučne majetkovej povahy sa Súdny dvor smerodajne vyjadril v konaní vo veci Rudolf Kronhofer/Marianne Maier a i., pričom objasnil, že slovné spojenie „*miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody*“, sa nevzťahuje na miesto bydliska žalobcu, ktoré je miestom, v ktorom sústredí svoj majetok, už len z toho dôvodu, že žalobcovi v zmysle jeho tvrdení vznikla finančná škoda v dôsledku straty časti jeho majetku v inom zmluvnom štáte (rozsudok Súdneho dvora z 10. júna 2014, C-168/02, Rudolf Kronhofer/Marianne Maier a i., bod 21). S odkazom na rozhodnutie vo veci Marinari (rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 1995, C-364/93, Antonio Marinari/Llodys Bank plc a Zubaidi Trading Company, bod 14) bolo zdôraznené, že slovné spojenie „*miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody*“, sa podľa judikatúry Súdneho dvora nemôže vykladať natoľko extenzívne, že bude zahŕňať akékoľvek miesto, v ktorom sa mohli prejaviť negatívne následky skutočnosti, ktorá bola príčinou škody, ktorá v skutočnosti vznikla na inom mieste. V opačnom prípade by určenie právomoci súdu záviselo od okolností, ktoré sú neisté, ako napríklad od miesta, kde je sústredený majetok poškodeného a preto by odporovalo cieľom dohovoru, ktorým je posilniť právnu ochranu osôb s bydliskom na území Spoločenstva tým, že sa žalobcovi umožní bez akýchkoľvek ťažkostí určiť súdny orgán, na ktorý môže podať návrh a informovanému žalovanému sa umožní predvídať, na ktorý súd môže byť proti nemu podaná žaloba. Okrem toho by takýto výklad vo väčšine prípadov mohol zakladať právomoc súdov v mieste bydliska žalobcu, čomu však dohovor okrem výslovne uvedených prípadov bráni (rozsudok Súdneho dvora z 10. júna 2014, C-168/02, Rudolf Kronhofer/Marianne Maier a i., body 19 a 20).

V konaní vo veci Harald Kolassa/Barclays Bank plc Súdny dvor zopakoval, že samotná skutočnosť, že finančné následky majú vplyv na žalobcu, neodôvodňuje priznanie právomoci súdu podľa miesta jeho bydliska, ak jednak miesto, kde došlo k príčinnej udalosti, ako aj miesto, kde vznikla škoda, sa nachádzajú na území iného členského štátu. Takéto pridelenie právomoci je však odôvodnené, ak je bydlisko žalobcu skutočne miestom, kde došlo k príčinnej udalosti alebo miestom, kde vznikla škoda (rozsudok Súdneho dvora z 28. januára 2015, Harald Kolassa/Barclays Bank plc, EU:C:2015:37, body 49 a 50).

S ohľadom na tvrdenia žalobkyne a citovaných judikatúr Súdneho dvora by sa za miesto vzniku škody malo na prvý pohľad považovať Rakúsko, pretože škoda vznikla až v tejto krajine a prejavila sa v prípade jednotlivých majiteľov automobilov. Takýto výklad by podporoval záver, že sa miesto vzniku škody, podľa článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012 nachádza v Rakúsku.

Súdny dvor však v neskôr vydanom rozsudku vo veci Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling a i. ozrejmil, že v prípade škody, ktorá má výlučne majetkovú povahu, nemožno vychádzať len z jednej

jedinej skutočnosti a rozhodol, že len samotnú škodu výlučne majetkovej povahy, ktorá sa (v konaní vo veci samej) priamo prejavila na bankovom účte žalobcu, nemožno považovať za relevantnú skutočnosť podľa (súčasného) článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012. Iba v tom prípade, ak aj iné osobitné okolnosti prípadu podporujú priznanie právomoci súdom v mieste vzniku majetkovej škody, mohlo by z takejto škody vyplynúť žalobcovi právo podať žalobu na takýto súd (rozsudok Súdneho dvora zo 16. júna 2016, C-12/15, Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling a i., body 38 a 39).

V konaní vo veci Helga Löber/Barclays Bank plc Súdny dvor napokon potvrdil požiadavku zohľadnenia osobitných okolností a skutočností pri priznaní právomoci súdom mimo súdu v mieste bydliska žalovaného (rozsudok Súdneho dvora z 12. septembra 2018, C-204/17, Helga Löber/Barclays Bank plc, EU:C:2018:701, body 29 a 31).

Vnútroštátny súd preto vyslovuje pochybnosti, či v konkrétnom prípade môže len samotné nadobudnutie automobilov od rakúskych obchodníkov s automobilmi a odovzdanie automobilov v Rakúsku samo osebe postačovať pre založenie právomocí rakúskych súdov v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci. Ak sa pri posudzovaní miesta, kde vznikla škoda, v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012 nevychádza len z miesta uzavretia zmluvy, ale prihliadne sa v zmysle citovanej judikatúry Súdneho dvora aj na „iné osobitné okolnosti, ktoré svedčia v prospech určenia právomoci“, treba konštatovať nasledujúce skutočnosti:

Výhrada žalobkyne v podstate spočíva v tom, že žalovaná zavádzala, keď tvrdila, že motory, ktoré vyrábala, sú v súlade s právom Únie, čím majiteľom automobilov spôsobila škodu, ktorá spočíva v od počiatku nižšej hodnote automobilov. Mimozmluvná zodpovednosť žalovanej bola konštatovaná v Nemecku. Všetky nároky sa po skutkovej stránke týkajú vždy rovnakého pochybenia, ktoré sa žalovanej kladie za vinu a ku ktorému došlo v Nemecku. Vzniká preto otázka, či by s ohľadom na vecnú a dôkaznú súvislosť neboli nemecké súdy v mieste sídla žalovanej objektívne spôsobilejšie pre posúdenie údajných nárokov. Len tá okolnosť, kde na území Rakúska (alebo Európy) bol automobil zakúpený a odovzdaný, totiž nemá vplyv na rozsah preskúmania relevantných otázok pri posudzovaní uplatnených nárokov. Všetky súdy rozhodujúce o žalobe by museli objasniť rovnaké otázky: dopustila sa žalovaná údajného podvodného konania namietaného žalobkyňou? Splňal motor EA 189 požiadavky stanovené právom Únie? Malo konanie alebo opomenutie žalovanej vplyv na hodnotu automobilov vybavených týmto motorom? V tejto súvislosti treba predpokladať, že väčšina vecných a osobných dôkazov sa nachádza v Nemecku. Zároveň otázku, či sa v Rakúsku z dôvodu údajných manipulácií znížila hodnota automobilov, možno rovnako dobre posúdiť v Nemecku ako v Rakúsku. Pokles hodnoty uvádzaný v žalobe je vyjadrený v percentách, a teda sa nevyžaduje znalecké posúdenie každého jednotlivého automobilu. Ani typové povolenie EÚ, na ktoré sa

žalobkyňa odvoláva, nebolo udelené v Nemecku a teda by nebolo v Rakúsku ani odňaté.

Ak sa na prejednávany prípad prenesú úvahy vyslovené v právnej veci Universal Music, viaceré skutočnosti by podporovali vyslovenie záveru o tom, že miesto vzniku škody sa nachádza v Nemecku: v konaní vo veci Universal Music sa majetková škoda žalobkyne prejavila tak, že previedla peniaze zo svojho účtu v Holandsku. Aj napriek tomu Súdny dvor odmietol predpoklad o tom, že miesto, kde vznikla škoda, sa nachádza v Holandsku, pretože priznanie právomoci českým súdom bolo odôvodnené riadnym výkonom spravodlivosti a hospodárnou organizáciou konania. V prejednanom prípade síce podľa tvrdení žalobkyne vznikla škoda v okamihu nadobudnutia a odovzdania automobilov vybavených údajne manipulovaným motorom v Rakúsku, avšak pôvod namietaných škôd sa v zmysle žalobného návrhu musí pripísať súhrnu skutkových okolností, ktoré sa odohrali v Nemecku. Z hľadiska hospodárnej organizácie konania, a najmä s ohľadom na úzku súvislosť predmetu sporu a ľahšieho dokazovania, by však aj v prejednávannej veci boli nemecké súdy objektívne spôsobilejšie objasniť zodpovednosť za údajné škody.

Ak by sa v súlade s tvrdeniami žalobkyne v súvislosti s otázkou týkajúcou sa právomoci vychádzalo z miesta nadobudnutia a odovzdania automobilov konečným majiteľom, ku ktorým patria aj kupujúci ojazdených automobilov, uplatní sa výhrada založená na predvídateľnosti súdnej právomoci pre žalovaných.

Vnútroštátny súd má napokon pochybnosti o tom, či by potvrdenie medzinárodnej právomoci rakúskych súdov bolo v súlade s požiadavkou úzkeho výkladu pravidiel osobitnej právomoci upravených v nariadení o súdnej právomoci, ktorá vyplýva z judikatúry Súdneho dvora (pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora zo 16. júna 2016, C-12/15, Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling a. i., bod 25; rozsudok vo veci Löber, bod 17).

V prospech právomoci rakúskych súdov by však bolo možné poukázať na to, že (viaceré) skutočnosti odôvodňujúce nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, ktoré si žalobkyňa uplatňuje, súvisia so zodpovednosťou za úmyselný podvod v zmysle § 874 ABGB (Občiansky zákonník). Pre objasnenie existencie takéhoto nároku by vnútroštátny súd musel preskúmať, či sa jednotliví dotknutí majitelia automobilov, ktorých nároky si žalobkyňa uplatňuje, skutočne stali objektom podvodu a či bolo správanie žalovanej príčinou vzniku namietaných škôd. Bezpodmienečne by sa preto museli vypočuť dotknutí majitelia automobilov. Len samotná skutočnosť, že súd je povinný vypočuť svedkov, ktorí majú svoje bydlisko v Rakúsku, však bez ďalších relevantných skutočností nemôže odôvodňovať založenie medzinárodnej právomoci vnútroštátneho súdu v mieste vzniku škody podľa článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012. Už len s ohľadom na účel združenia žalobkyne nemožno prehliadnuť skutočnosť, že za argumentáciu, v zmysle ktorej sa miesto, v ktorom vznikla škoda, považuje Rakúsko v zmysle 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012, stoja odôvodnené záujmy na ochrane spotrebiteľa. Vnútroštátny súd sa však domnieva,

že na tieto záujmy nemožno prihliadať pri preskúvaní medzinárodnej právomoci. V tomto zmysle Súdny dvor napríklad v konaní vo veci *Andreas Kainz/Pantherwerke AG* (rozsudok Súdneho dvora zo 16. januára 2014, C-45/13, *Andreas Kainz/Pantherwerke AG*, bod 31) zdôraznil, že cieľom článku 5 ods. 3 nariadenia č. 44/2001 (ktorý zodpovedá článku 7 ods. 2 nariadenia o súdnej právomoci z roku 2012) nie je zabezpečiť slabšiemu účastníkovi konania vyššiu mieru ochrany.

Procesné náležitosti:

Keďže správne uplatnenie práva Únie má rozhodujúci význam pre rozhodnutie o medzinárodnej právomoci vnútroštátneho súdu, predkladá sa návrh na začatie prejudiciálneho konania o vyššie uvedenej otázke.

Prebiehajúce konanie pred vnútroštátnym sa prerušuje do rozhodnutia Súdneho dvora.

Landesgericht Klagenfurt (Krajinský súd Klagenfurt), Senát 21

V Klagenfurte 17. apríla 2019

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT